סה: הכותים אין להם פרק תשיעי נזיר

אמר רבא בדק[1] ומצא גם השני ופנה: בדק ולשכח. ובדק עוד ומצא ג'. לא [האין] מפני לגבי ב'. לחיגלגלי מילתא שבמתכוון קברוהו כדי (לא) ליטמא [שם]: ולא הני תרי מפנה לגבי חד. א"ל שיפנה שנים ויחזיר[2] לגבי חד אלא השלישי למקום שהיה בו קבר ואין דגרסי הכא ומשני אמר ר"ש בן לקיש עילא מצאו וטיהרו כל מ"י ואין להחזיק טומאה ולהחמיר:

בדק מב' אמה ולא מצא מאי. דלמחד[3] מן הרוחות מי אמרי' כי היכי דלרוח זה לא מצא לא יהא זה זקוק לבדוק לשאר הרוחות מדכרות זו ליכא לו לא:

אמר רב משרשיא שבונת קברות. כלומר שבונת קברות של אלשה שנמצאו כבר יש לו אבל לא לעכרן יותר לבדוק מאי טעמא עילא מצאו וטיהרו את מ"י אין המשרשי בדק ולא מצא מאי מהו שיהא[4] לחפוך בעומק עד שיגיע לסלע או לכמולה: **כל** ספק נגעים בתחילה **עד שלא** נזקק **לטומאה טהור.** דאוקמיה אחזקתיה ומסכת נגעים (פ"ה מ"ד) מפרש כילד שנים שנאו אצל כהן זה בהרת כגרים וזה בהרת כסלע לסוף שבוע זה כסלע וזה כסלע ואינו יודע [איזה מהן] פשה טהור: משנזקק לטומאה. המס[5] מפרש כילד שנים כאן אצל כהן זה כסלע וזה כגרים לסוף שבוע זה כסלע ועוד וזה [כסלע] ועוד טמאין לסוף זה וזה כסלע ואינו יודע איזה מהם כיהה שניהם טמאים עד[6] שיחזיק לשניהם להיות כגרים דכל חד אוקמיה בחזקת טומאה:

מנא הני מילי. דעד שלא נזקק לטומאה ספק נגעים להקל אמר קרא לטהרו[8] (אומר) הואיל דפתח הכתוב בטהרה תחילה: **אי** הכי אפי' משנזקק לטומאה נמי. דהא לא אינטריך קרא לעד שלא נזקק לטומאה דמיפוק ליה לאוקמיה[9] אחזקתיה אלא לנזקק לטומאה פר"ת: אלא מי איתמר דרכ[7] (הונא) אדר' יהושע איתמר דמטהר דאפילו נזקק לטומאה אבל מפני' [דהכא] נאמר[8] בין נזקק בין לא נזקק מסברא דאוקמיה אחזקתיה: **ורבי** יהושע אומר ביהה טא' ביהה וטיהר ודלמא ביהה וטמא. ומימה דמ"כ היינו ת"ק ופי' הר"ר יהודה מקוריביל ודילמא ביהה וטמא ובא לאלוקי על מ"ק שתנא קמא [מטמאו] מספק ור' יהושע בא לומר שהוא ודאי מלוגע ומשני לך[9] דכיהה וטיהר לגמרי דאמר קרא לטהרו או לטמאו הואיל ופתח בטהרה תחילה לעולם לא נאמרה במלוגע אלא טהור גמור או טמא גמור:

בשבעה דרכים בודקין את הזב עד שלא נזקק [לזיבה]. כמו בראיה לאשונה או שניה: במאכל ומשתה במשא ובקפיצה בתרא. שראה אים ואשה נזקקין זה לזה וכן משתנה במס' זבין (פ"ב מ"ב) דפליג רבי יהודה ואמר אפי' ראה בהתה מיה ועוף נזקקין זה לזה מהרהר[10]: משנזקק לטומאה כמו בראיה שלישית לרבנן פרק בנות כותים (נדה דף לה.) דמתייבי קרבן אבל[11] דבעיות לר"ש ליפתור מה שספר: אין בודקין אותו. דהא מבשרו ולא מחמת אונסו לא קאי אלא אשתים לרבנן או אשלישית לר"ש:

אונסו. כמו מאכל ומשתה והבן שבא דאמרינן שמרגילין זובות עמא משנזקק לטומאה: שפקו ואשכח זרעו. מפ' בגמ': **רבי** נחמיה פוטר שרגלים לדבר נקטי' הכא: **מנה"מ** א"ר [נתן] דאמר קרא והזב את זובו לזכר ולנקבה. והזב לאשונה את זובו ראיה שניה לזכר ולנקבה אשלישית לאקשיה דמנגא לנקבה ונקבה מטמאה באונס: **רבי** אליעזר אומר בשלישית בודקין אותו ברביעית אין בודקין אותו. מ"מ דר"ש דלית ליה דרשה דאמרינן: אלא באתים קמיפלגי ר"ש דרש הזב הזה את תרתי זובו תלתא ברביעית אקשייה לנקבה ובפרק בנות כותים (נדה דף לה.) מפרש ליה הש"ס טפי: אמר

אמר רבא בדק ופנה בדק ואשכח לא האי מפני ליה גבי הנך תרי ולא הני תרי לגבי האי חד דאמרי אמר רבא כיון שנתנה רשות לפנות מפנה להון ולישוינהו שכונת קברות[6] אמר ריש לקיש עילא מצאו וטיהרו ארץ ישראל: בדק מעשרים אמה ולא מצא מאי אמר רב מנשיא בר ירמיה אמר רב [7]שכונת קברות מאי טעמא אמר ר"ל עילא מצאו וטיהרו את ארץ ישראל: **מתני'** [8]כל ספק נגעים בתחילה טהור עד שלא נזקק לטומאה [9]משנזקק לטומאה ספקו טמא: **גמ'** מנא הני מילי אמר רב יהודה אמר רב אמר קרא לטהרו או לטמאו הואיל ופתח [בו] הכתוב בטהרה תחילה אי הכי אפילו משנזקק לטומאה נמי ספקו טהור אלא כי איתמר דרב יהודה אמר רב אחא איתמר [10]אם בהרת קדמה לשער לבן טמא ואם שער לבן קודם לבהרת טהור [11]ספק טמא ור' יהושע אמר כיהה מאי כיהה אמר רב [12]יהודה כיהה וטהור ודילמא כיהה וטמא אמר רב יהודה אמר רב אמר קרא לטהרו או לטמאו הואיל ופתח בו הכתוב בטהרה תחילה: **מתני'** [13]בשבעה דרכים בודקין את הזב עד שלא נזקק לזיבה במאכל ובמשתה במשא ובקפיצה ובחולי ובמראה ובהירהור [14]משנזקק לזיבה אין בודקין אותו [15]אונסו וספיקו ושכבת זרעו טמאים שרגלים לדבר [16]המכה את חבירו ואמדוהו למיתה והקל ממה שהיה לאחר מכאן הכביד ומת חייב ר' נחמיה אומר פטור שרגלים לדבר: **גמ'** מנא הני מילי אמר רבי נתן אמר קרא [2]והזב את זובו לראיה שלישית איתקש לנקיבה והתניא [17]רבי [18]אליעזר אומר בשלישית בודקין אותו ברביעית אין בודקין אותו אלא [19]באתים קמיפלגי רבי אליעזר דריש אתים [20]ורבנן לא דרשי אתים: אונסו וספיקו אמר

אמר רבא בדק ופנה. בדק ומצא מת ופינהו ממקומו כדתנן טוטלו ואת תפוסתו: **בדק ופנה.** גמי לגבי כדתנן מצא שנים טוטלן ואת תפוסתן ולנבחר הני בדק ולשכח שמצא שלישי [6] לא מפני ליה גבי הנך קמאי: **ולא הנך תרי.** מפני להון גבי חד דמחזקינן [7] בשכונת קברות: ה"ג [8]**אמר רבא כיון שניתנה רשות לפנותן מפני להו ולישוינהו שכונת קברות אמר ר"ל עילא מצאו וטיהרו אם מ"י בדק מ' אמה ולא מצא מאי אמר רב מנשיא בר ירמיה אמר רב** [9]**שכונת קברות.** וה"פ אמר רבא כיון שניתנה רשות לפנות להן כשמצא את השנים כדתנן מצא שנים טוטלן ואת תפוסתן מפני להו להאי ג' [10] ואמאי מפני להו לישוינהו שכונת קברות שיחזרו למקומן ויחזיקו לאותו מקום כאילו עדיין יש שם מערות אמרות שניטולו ולא יכנסו עוד טהרות לשם כדי שלא יהיו על הטומאה: **אמר ר"ל עילא.** כלומר כשנתנה רשות לפנות בשלא מצא אלא אחד ושנים כי הדר ומצא להך שלישי מפני [11]להו גנייהו כדי לטהר את המקום הזה שלא להחזיקו שיש מערות שניטולו שיהו הכהנים ועושי [12]פסח מותרים להלך לשם: **קפני בודק ממנו ולהלן ואם בדק ולא מצא מאי.** מי אמרינן כיון דלא מצא אלא הנך ג' אתרמעוי אתרמעי לאיתקבורי להכא ולא קנו מקומן או דלמא כיון דג' הן מחזקינן ליה בשכונת קברות ואסור לטמאתן: **אמר רב מנשיא אמר רב ה"ז שכונת קברות מ"ט אמר ר"ל עילא מצאו וטיהרו אם מ"י.** אלא של מתים מצאו דאתרגמינן (בראשית ג) אלא עילא: **ומטהרו אם מ"י.** כלומר אל"ש [13]אמין כאן אלא הנהו ג' קברים אתרגמינן זו היא שכונת קברות של עיר ושאר שכונות העיר טהור [14]: [15]ה"ג **ספק טמא ר' יהושע אומר כיהה:**

מתני' [16]**בו' דרכים בודקים הזב עד שלא נזקק לטומאה.** עד שלא רלה ב' רלאיות: **מאכילה ומשקיה.** מאמת רוב אכילה ושתיה. [17]הדרכים האמורים כאן מביאים האדם לידי זיבה: **ובמראה.** שראה שד או ד"מ [18]ונפחד מחמתו והוי אונס ואמר מר (נדה דף לה.) מבשרו[19] ולא מחמת אונסו: **משנזקק לזיבה.** שכבר ראה [20]ראיה שוב אין בודקין אותו: **שרגלים לדבר.** שלא [21]בא מחמת אונסו אלא מחמת זיבה ממש: **אונסו וספיקו ושכבת זרעו.** הכל טמאים מחמת זיבה דאי אפשר להם בלא אונסו זיבה: **וחכמים פוטר שרגלים לדבר.** שלא [22]בא מחמת הכאה הואיל ומתחילה היקל ממה שהיה: **גמ' מנה"מ.** דמשנזקק לטומאת זיבה שוב אין בודקין אותו: **א"ר נתן אמר קרא והזב את זובו.** לזכר ולנקבה אחד שאמר הכתוב שתי זיבות זב זובו הקיש הכתוב זכר לנקבה לראיה שלישית לומר לך מה נקבה דלא כתיב בה מבשרה ואפילו מאונסה הוא [23]טמאה אף זכר כיון שראה ב' פעמים שנזקק לטומאת ז' אפי' ראה את השלישית באונס כיון דחזא ב' פעמים שלא באונס [24]הוי טמא ומייתי קרבן: **ר"ש אומר בשלישית בודקין אותו.** מפני הקרבן שאם ראה [25] ב' ראיות מחמת זיבות ואת השלישית באונס אינו מביא קרבן: **ברביעית אין בודקין אותו.** כלומר [26]מין שראה שלא באונס וראה את הרביעית בתוך ימי ספרו ואפי' אם היא באונס אין בודקין אותו אם מחמת אונסו היא אלא [27]סותרין את הכל כדמפרש במסכת נדה בפ' בנות כותים (דף לה.): **ר"ש דריש אתים.** הזב תלא את תרתי זובו תלתא וברביעית איתקש לנקבה דמטמאה אפי' באונס: לא

מסורת הש"ס

מג א מי' פ"ט מהל' טומאת מת הל"ב:
מד ב מי' פ"ו מהל' טומאת צרעת הל"ט:
מה ג מי' אם הל"ו:
מו ד מי' אם פ"ב הל"ו ממע עפין ולד:
מז ה מי' אם הל"ט:
מח ו מי' פ"ב מהל' מחוסרי כפרה הל"ב ממע עפין ריש ריש:
מט ז מי' אם הל"ח:
נ ח מי' פ"ם מהל' מטמאי משכב ומושב הל"ב והל' יב והל' יד:
נא ט מי' פ"ד מהל' רוצח ושמירת נפש הל"ח:

הגהות התוספות

1. ל"ל כדק ופנה בדק ומצא. 2. ל"ל הנשים ויחזירם. 3. ל"ל אם לא. 4. תיכת דלאחד נמסק. ל"ל פי' אם בדק לאחד מן הרוחות ולא מצא, מי אמרי' כו'. 5. (משנה ה). 6. כפ"ו דאוקמיה. 7. ל"ל דרב יהודה. 8. ל"ל מחלק. 9. ל"ל ומשני אל כרתן. 10. תיכת מהרהר בלה מיתה. 11. תיכת אבל ממתק ול"ל לא.

פי' הרא"ש

זמת חורק את הוראי דבר דוש שאינו מן המת וגם אינו טומא השאר מצטרפין לרוב בניינו ומניינו: ולדובע זקב עצמות ולמלא תורד קב. כגון שנקבר המת ערום בארון של שיש ונפתח הארון ותתחיו ויצא מרקבותו דרך נפתח העפר שתחת הארון ותחתיו הוא ספק אם מעפר בארץ הוא או מרקביבות המת והנמצא בתוך הארון הוא ודאי ומצטרף כולו יחד אלא תורוד: אמר רבא בדק אמה ובדק ופנה בדק ואשכח. דין נמצא קבר א' ופנהו משם ולא הוה ידע שהיה שם קבר א' ושוב בדק ומצא אחר ופנהו משם ושוב בדק ומצא בר ג': לא האי מפני גבי הנך ין יכול לפנות הנ' מכאן כי ובדר הדבר (שאינן) [שהן] מכונת קברות: ולא הנך תרי נבי האי חד. גם לא חייבוהו כמים לחזור הב' למקומם ין שבשעה שפינם משם א היה ידוע שהיה שכונת ברות. איכא דאמרי כיון נתנה רשות לפנות מפני הון פי' שבראשות פינם כל אן שלא מצא הנ' מפנה גם נ' משם: ולישוינהו שכונת ברות. השתא מיהא איגליא לתא דהויא שכונת קברות מה יפנה הנ': אמר ר"ל לא מצאו. א"י בעלילה ינ' עשת הבסברא קטנה טהרו א"ר ישראל משום כהנים נ' משי טהרות והכא נמי כיון ברשות פינם הב' הטיהו נות גם הנ' ולא דמי לקבר דוע דאסור לפנותו דאין ן אן ידיעה ודאית: בדק כ' אה ולא מצא. בתוך כ' שום ן ת מי אמרי' לא בדק שפיר ריך עוד לבדוק עד קרקע נ עולה: אמר רב ששת ה"ד ונות קברות. אין לטמא א"ל ג' הראשונים שמצא ן ין צריך לבדוק עוד. וקי"ל פ' ט"ז דאהלות בתר הך נ שנה הגן הבודק בדרך אמה ן ניח אמה עד שהוא מגיע ל לא או לקרקע בתולה. א"מא מתחלה צריך לבדוק ע קרקע בתולה. ועוד דלשון ר ז שכו' קברות לא משמע כ אי פי' עוד פפ' בדק כ' א זה ולא מצא מהו שהצריכו ל דוק עוד כ' אמה מרוח א זרת מי אמרי' כיון דלא א נכח מהאי גיסא. אידך ג זא נמי ליכא אר דלמא

צ יך מיהא לבדוק ה"ד שכונת קברות וא"צ עוד לבדוק. ט) נגם על פי הק"ם דלדברי המפרשים שא"צ לבדוק רק מרגלי המת ו' ילך ליכא למיבעיא מידי ולדברי המפרשים שאין הכי ברגלי המת פשיטא דצריך לבדוק מב' צדדים דהי מגייהו מפקת. ואמאי ס' וט ליה הא"צ ועוד שהרי זו שכונת קברות לא משמע גם כפי' זה. וי"ל לפרש בדק ולא מצא מאי מיבעיא ליה אם מיחר לפנות ג מכאן דקודם בדיקה חייש שמא מערות הוי כאן מהוקים לקברים וכיון דבדק ולא מצא הוברר הדבר שאין כאן שכונת קברות ד' ין דרך לקבור מתים אלא במקום המיוחד לקברים הרבה: ה"ז שכונת קברות ופשיטא ליה כיון דג' הם מחזיקי ליה שכונת קברות אע"פ שלא מצא יותר: ול"ג הכא מאי טעמא אמר ר"ל עילא מצאו וכו': כל ספק נגעים בתחילה טהור וכו' בפ"ה דמסכת נגעים פפ'

ת) נדלה דל"ל ונם על פי' אם ים לסקטות דלמנני המפרשי מי

תורה אור השלם

1. זאת תורת נגע צרעת בגד הצמר או השתי או הערב או כל כלי עור לטהרו או לטמאו: ויקרא יג נט
2. והקרה בנדתה הזב את זובו לזכר ולנקבה ולאיש אשר ישכב עם טמאה: ויקרא טו לג

נוסחת הריב"ן

ת) אלישי דאלוי אם מתחלה מצא שלמתן לא היה לאלי לפטרן מפני שנעשה שכונת קברות לא אלי אלישי מפני ליה ס': כ) דמחזקינן ליה: ג) ה"ג ל"ל אמר ר' מנשיא: ד) אלא מצאו אלא: ה) אלישי נגייהו ואמאי כו' שיחזיר למקומן ויחזיק אותו מקום: ו) מפני ליה: ז) ומפני שהרות: ח) אלא מצאו אלא: ט) טהור דאמרינן ליכא שכונת קברות אחריתי הכא אלא הך שכונת קברות מפני המירה הכ"ד: י) כב"י אחת הכי עד אלא נזקק לטומאה נגעים דספק טיהור ה"נ ספק טמא רבי יהושע כיהה מאי כיהה אמר רבה כיהה וטיהר: כ) ומעינים מקרי יותר מדאלי יכל הדרכים כו': ל) ומתפחד מחמת מרדה ומיתת זיבה וזהו אונס: מ) אלא מחמת אונסו הוא אלא: נ) אלא מחמת כו' מחה שהיה מפני המירה הכ"ד: ס) הויל זיבה: ע) זב הוי ומייתי קרבן: פ) אחם ראה את האלישית באתים: צ) לאחר שראה: ק) מיהר אח:

מוסף רש"י

עילא מצאו וטיהרו את ארץ ישראל. עלילה בעלמא מלאו חכמים וחחזיקו בה לחלות עליה לטהר לא תרן ישראל (כתובות כ.). **אם** בהרת קדמה לשער לבן טמא. דשער לבן מסימני טומאה וכגון שקדמו בהרת דכתיב (ויקרא יג) והפך שער לבן בבהרת (נדה יפ. וכע"ז ב"מ פו.). **ואם שער לבן קודם לבהרת טהור.** לפי מה שכתוב בתורה (ב"ח שם). **ספק.** אם זה קדם אם זה קדם (סנהדרין פז.). **כיהה וטהור.** פליט כהה הנגע דהוי מסימני טהרה כדמפרש הלכן לאחר הסגר ולרבנן אם נגעם למקדם חייב כרת ולר' יהושע פטור (שם). הרי הוא כהה הנגע ממראהו שהוא טהור, ומשם ר' משה הדרשן שמעתי ור' יהושע קיהה, מאי קיהה אמר רבה קיהה וטיהר. כלומר קיהה בדבר ומלא עליהם וטיהר, כאדם שניקבו אזניו על אדם שאין מסגיר לרבנין, וכן מלאתי בפ"ב ור' יהושע קיהה טיהר (כתובות שה: וכע"ז נדה יפ.). **בשבעה דרכים בודקין את הזב.** שיש על מתחת אחד מהן ראה ונטמא הוא וטהור, דרחמנא אמר מבשרו, מלאיו ולא מחמת

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com